

**R. P. Georgii De Rhodes Avenionensis, È Societate Iesv,
Philosophia Peripatetica, Ad Veram Aristotelis Mentem**

Rhodes, Georges de

Lvgdvni, 1671

Sect. iij. Quid sit præsentia rei ad locum & spatium, siue an, & quid sit
vbicatio interna.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95638](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95638)

quidquid est intra cælum, habet præsentiam respectivam in spatio, quia suam entitatem in eo habet, & coexistit etiam alteri, quod tangit.

Deus habet
supra cælos
præsentiam
absolutam.

Eodem igitur modo quando Deus dicitur extra mundum esse in spatiis imaginariis, si esse in iis intelligatur cum habitudine ad aliquid aliud, cui coexistat, habebit præsentiam respectivam; si verò intelligatur extra mundum esse, solum per realem præsentiam sine ordine ad rem ullam extrinsecam, idest ubicunque nos concipimus spatium per modum vacui, quod repleri à corpore potest, tunc habebit præsentiam absolutam. Cum igitur audis Deum esse in spatiis imaginariis, sensus non est, Deum ibi esse tanquam in aliquo reali à se distincto, aut id quod realiter non est, continere Deum; sed sensus solum est, Deum reverà existere ubicunque spatium aliquod animo fingi potest, & se extendere ad omne punctum, quod mens cogitare potest ex ra cælum. Et hoc optimo declaratur exemplo divina æternitatis, cū enim dicitur, Deum tunc fuisse ante totum tempus reale; illud tunc, non significat aliquam durationem, quæ actu extiterit à Deo distincta, sed significat durationem Dei ut aptam ad coexistendum tempori vel instanti, quod antea esse posset. Ita illud adverbium *ibi*, non iudicat locum realem actu existentem, sed solum præsentiam Dei per immensitatem, ut de se aptam ad coexistendum localiter cuicunque corpori realiter ibi existenti, de facto tamen existentem tantum in ipso, & non in alio. Sic igitur explicata conclusio non eget probatione.

Prima enim pars, quod Deus supra cælos præsentiam habeat absolutam, prima conclusione probata est. Secunda verò pars, quod non habeat ibi præsentiam respectivam, ex secunda conclusione constat, quæ ostensum est, nihil esse reale supra cælos à Deo distinctum, cui Deus possit coexistere, & in quo contineri dicatur. Ex quo sequitur, Deum non esse aliter in spatiis imaginariis, quam quia existit supra cælos ubicunque mens fingere potest aliquod spatium, vel ubicunque fieri potest aliquod corpus; quod allerebat tertia pars conclusionis.

SECTIO III.

Quid sit præsentia rei ad locum & spatium, siue, an, & quid sit vbiatio interna.

Explicata quidditate loci, tum realis, tum imaginarij, statim sequitur ut comparetur res locata cum ipso loco, & explicetur quid sit præsentia rei locata ad ipsum locum, quæ vocari solet *vbiatio*. Controuersia enim ista est in scholis celeberrima de distinctione vbiationis à re vbiata, vbi video posse disputari duo. Primum est de vbi permanente; secundum de vbi fluente. Vbi permanens vocatur præsentia, quam res habet dum quiescit in loco; vbi fluens vocatur præsentia, quam res habet dum movetur.

S. I.

Utrum vbi permanens sit distinctum à re locata.

Conclusio
negativa.

Deo primò, vbiationem permanentem, seu modum præsentia rei ad locum non esse aliquid distinctum à re locata, quod motum terminet localem, & rem constituat in loco; sed esse putam connotationem, quæ dicit in recto rem locatam; locum autem in obliquo, cui est indistans, & muta-

R. P. de Rhedens curs. Philosoph.

tionem aliquam, quæ res locata sit indistans à loco. Ita omnino docet S. Thomas 1. 2. q. 110. art. 3. & cum eo Nominales omnes, Gregorius, Sorus, Toletus, Fonseca. Contrarium Constantissimè tradunt multi Recentiores, Suarez, Vasquez, Albertinus, Hurtadus. Alij autem cum Lugo novum inveniunt modum distinguendi vbiationem quam volunt esse ipsam actionem productivam rei, quæ sit & vbiatio, & duratio semper fluens, necessariò mutabilis quoties res est in alio loco & tempore.

Ratio autem primò sit, quia per illud res non constituitur formaliter præsens loco, quod est posterius præsentia locali: sed vbiatio illa distincta esset aliquid posterius præsentia locali: ergo res non constituitur præsens loco per vbiationem distinctam. Probatur minor. Illud est posterius præsentia rei locata: ad locum, quod est posterius indistans: sed illud vbi est posterius indistans: ergo illud vbi est posterius præsentia. Probatur minor. Implicat ut vbiatio, quam habeo hic, producat per motum antequam pervenerim huc: sed pervenire huc est esse hic: ergo implicat ut præsentia rei ad hunc locum producat antequam sim hic.

Responderi solet illam vbiationem produci hic, sed ita ut per illam corpus constitutur hic.

Sed contra. Omnis conditio ex parte subiecti ut producat accedens, est prior productione accidentis, ut inductione probari potest; huiusmodi enim conditio se tenet ex parte causæ materialis: sed esse in hoc loco, est conditio ex parte subiecti, ut producat præsentia rei ad hunc locum: ergo prius corpus est hic, quam producat vbi. Præterea priusquam corpus locatum recipiat modum illum præsentia, debet esse proximè dispositum ad illum recipiendum: sed non est proximè dispositum ad recipiendam hanc vbiationem, nisi sit hic: ergo prius natura debet esse hic, quam recipiat hanc vbiationem; si enim esset in alio loco, non posset recipere hanc vbiationem.

Dices, eodem argumento probari posse, quod motus localis non distinguitur à mobili; prius enim mobile præsens est loco, quam accipiat motum, per quem efficitur præsens loco successivè.

Resp. esse disparitatem, quia mobile non debet prius pervenisse ad locum in quo constituitur non solum formaliter, sed etiam effectivè per motum; vbi autem non constituit effectivè, sed formaliter rem locatam in loco: ostendo autem, quod prius effectivè constituta sit quam habeat vbiationem: ergo prius etiam præsens est formaliter, quam habeat distinctam vbiationem. Sed de hoc iterum cum agam de motu.

Altera ratio est, quia istius vbiationis permanentis, distincta nulla potest assignari causa productiva. Vnde sequitur illam nullam esse. Probatur (ut opinor) evidenter. Si esset aliqua causa productiva vbiationis huius permanentis, illa esse non posset nisi motus localis: sed motus localis non potest producere illud internum vbi; si enim illa vbiatio distincta produceretur à motu, vel produceretur à toto motu, vel à parte solum aliqua motus. Non à toto motu, quia sic vbi quod aliquis Roma veniens habet Parisiis, incepisset produci Roma. Neque ab aliqua parte motus, quod probatur, quia illa pars motus quæ producit vbi, est necessariò divisibilis, ut ex dictis patet: sed pars motus divisibilis non potest producere vbiationem in hoc loco, siue sit determinata, siue sit indeterminata: ergo nulla pars motus potest producere vbi. Probatur minor. Omnis pars divisibilis habet partes priores & posteriores: sed implicat ut partes priores

Prima ratio.

Secunda ratio.

T 3

res

res motus producant hanc vicationem: ergo implicat ut pars diuisibilis producat hanc vicationem. Probo minorem. Non potest hoc vbi prodci extra istum locum: sed quando existunt partes priores motus, corpus est extra istum locum: ergo vbiatio non potest prodci per partes priores motus.

Duplex
confirmatio.

Confirmatur primò, quia implicat ut motus agat nisi quando existit: sed quando producit vbi permanens, motus non existit; tunc enim non existit motus quando mobile quiescit, & peruenit ad hunc locum: sed quo instanti producit vbi, mobile quiescit, & peruenit ad hunc locum; vbi enim permanens est forma, per quam mobile quiescit in termino ad quem: ergo motus non potest producere vbi permanens.

Confirmatur secundò, quia si datur vbiatio distincta, sequitur quod infinita vbi totalia producantur per quemlibet motum: hoc autem absurdum est. Sequela manifesta est, quia in quolibet puncto spatij corpus habet nouum vbi totale: ergo in fine motus acquisiuit infinita vbi totalia. Vel autem illa producantur successiue, vel producantur simul & in instanti. Non primum, quia si presentia localis produceretur successiue, res locata haberet partem huius presentie localis extra hunc locum. Non secundum, quia motus est causa productiua huius presentie: sed in instanti non est motus: ergo in instanti non producit hanc presentiam. In quo est discrimen huius presentie ab actione, de qua olim dixi.

Confirmatur tertio, quia idè pars determinata motus non producit vbi, quia est diuisibilis habens partes priores & posteriores: sed pars etiam indeterminata est diuisibilis: ergo etiam pars indeterminata motus non producit vbi.

Tertia ratio.

Tertia ratio est, quia res qualibet sufficienter constituitur in loco per suam entitatem: ergo non requiritur modus presentie superadditus. Probo antecedens. Rem esse presentem loco, est superficiem corporis contenti tangere superficiem aëris ambientis: sed res tangit aliam per suam entitatem: ergo res est presentis loco per suam entitatem. Probatur maior. Præcisè per intellectum quibuscumque aliis, & intellecto solo contactu superficiei locatæ cum superficie loci, verè locatum intelligitur presentis loco, & est impossibile non intelligere presentem: ergo per solam suam entitatem locatum intelligitur presentis loco. Et confirmatur, quia locare nihil est aliud, quàm ambire: ergo locari non est aliud quàm ambiri loco sine modo superaddito, similiter requiretur modus superadditus, ut corpus ambiatur veste. Imò si locatum non potest esse presentis loco, & eo ambiri sine modo superaddito, sequitur quod etiam locus habet modum superadditum, per quem fiat presentis locato; locus enim non minùs est presentis locato, quàm locatum loco: & omnia argumenta quæ probant necessitatem vnius, probant necessitatem alterius.

Supererat ut dicerem de singulari & noua sententia, quæ ponit actionem fluentem, & illam vult esse tum vicationem, tum durationem: sed de hoc opportuniùs dicitur *disp. 5.* dum agam de duratione.

Prima obiectio.

Obiicitur primò. Illud, quod potest separari à re locata & à loco, est distinctum realiter ab utroque: sed presentia localis, v.g. esse hîc, separatur à re locata, & à loco: ergo presentia localis est aliquid distinctum ab utroque. Probatur minor. Potest in rerum natura existere Petrus, & existere iste locus, & tamen Petrus non erit hîc: ergo Petrus esse hîc, est aliquid separabile ab entitate Petri & loci, atque

A ita coniunctio entitatis Petri cum entitate loci est modus superadditus.

Neque dicas, presentiam localem præter Petrum & locum dicere indistantiam Petri à loco, siue contactum; redit enim argumentum, quia Petrus & locus esse possunt in rerum natura sine illo contactu: ergo ille contactus est aliquid distinctum à Petro & à loco. Idemque reponi poterit si dixeris presentiam localem requirere ut Petrus & locus sint simul; potest enim existere, & non existere locus, quin Petrus & locus sint simul: ergo esse simul est aliquid distinctum à Petro & à loco.

Neque dicas secundò, presentiam localem dicere præter Petrum & locum negationem corporis interiecti. Contra enim arguo, quia ens presentis & penetrari sunt diuersa: sed corpus penetratum habet negationem corporis interiecti: ergo esse presentis, non est tantum habere negationem corporis interiecti, vel certè esse intra aliud, est aliquid reale, quod vocabitur vbiatio. Deinde non potest in rerum natura dari noua vlla negatio, quin alicubi destruat aliquid positum, quod antea erat; si enim illud positum antea non erat, eius negatio erat; si autem erat, debet necessariò destrui, ut esse incipiat eius negatio: sed quando Petrus incipit esse hîc, nihil positum destruitur: ergo non incipit aliqua noua negatio.

Hoc est argumentum, difficillimum, propter quod aduersarij contendunt admitti debere vicationem & durationem distinctas modaliter à re locata & à re durante: sed hoc tamen ex disputatis in Logica & Metaphysica de natura relationum, & formalitatum commodè solui potest.

Resp. Itaque presentiam localem esse in recto ipsam entitatem rei locatæ, prout affectam aliqua mutatione, vel intrinseca, vel extrinseca, & in obliquo spatium, ita ut forma per quam res constituitur in loco, sit quidem entitas rei locatæ, non tamen nudè sumpta, sed prout connotans mutationem aliquam, vel realem, vel virtualem; quæ mutatio est vel motus localis præuius, vel actio prodians à tali determinatione diuinæ voluntatis seipsam determinantis ad agendum hîc potius quàm alibi; nunc, & non alio tempore.

D Ad argumentum itaque concedo rem locatam, Petrum v.g. nudè sumptam, & locum esse posse in rerum natura, quin Petrus sit in isto loco, sit simul, sit indistans, & alia huiusmodi, ut rectè probat argumentum; sed nego Petrum ut affectum præuiâ illa mutatione, vel intrinseca, vel extrinseca, & locum esse posse quin Petrus sit.

Instabis. Si Deus de nouo creet Petrum hîc, non apparet quam in eo fiat mutatio, per quam sit hîc potius quàm alibi; actio enim qua fit, esset eadem si Petrus esset alibi. Deinde quando Petrus est hîc, & non alibi, debet fuisse aliqua mutatio, quæ non esset si Petrus esset alibi; nam implicat ut sit noua denominatio, nisi sit aliqua noua mutatio in rerum natura: sed esset eadem entitas Petri, eadem entitas loci, eadem actio productiua Petri, eadem entitas voluntatis diuinæ: igitur debet reperiri aliqua mutatio. Denique quando Deus vult creare Petrum hîc, voluntas illa Dei habet pro obiecto Petrum esse hîc, sed non habet solum Petrum & locum, neque se ipsam habet pro obiecto: ergo Petrum creari, & esse hîc, non est Deum velle creare Petrum in hoc loco.

Resp. quod si Deus creet Petrum hîc, nihil quidem intrinsecum habebit Petrus, quod non haberet alibi creatus; posset enim entitas illius actionis fieri alibi, ut ostendam statim; sed connotabit aliquid extrinsecum, quod non connotaret alibi creatus, nimirum Deum.

Deum se determinantem ad creandum illum hic, & non alibi; esset enim eadem actio secundum entitatem, sed non prodiens à Deo volente agere hic. Si essem creatus alibi, esset eadem voluntas diuina realiter & entitatiue; sed virtualiter & connotatiue diuersa, quia connotaret diuersum locum. Denique concedo hanc maiorem; quando Deus vult creare Petrum hic, habet Dei voluntas pro obiecto Petrum esse hic, siue coexistentiam Petri, & talis loci; sed distingo minorem. Illa Dei voluntas non habet seipsam directè, ac formaliter pro obiecto, concedo; non habet aliquid pro obiecto à quo connotatur, nego. Cum enim Deus vult creare Petrum hic, obiectum diuinæ voluntatis est creatio Petri connotans talem locum & voluntatem diuinam ita determinatam.

Obiicitur secundò. Vbiunque datur nouus effectus formalis, datur necessariò aliqua noua causa formalis; & vbi manet eadem causa formalis, manet idem effectus formalis: sed esse hic, est effectus formalis nouus, qui non ponitur posita entitate Petri & loci, neque manet illà remanente: ergo præter entitatem Petri & loci, requiritur aliqua causa formalis, per quam Petrus denominetur esse hic.

Resp. distinguendo minorem; sed esse hic est effectus formalis nouus, qui non ponitur posita entitate Petri & loci nudè sumpta, concedo; qui non ponitur posita entitate Petri & loci cum illa mutatione præuiā, nego minorem; implicat enim vt ponatur entitas Petri & loci, & talis mutatio præuiā, quin ponatur præsentia Petri ad locum, sicut paternitas potest non esse, quamuis existat paternitas patris, & entitas filij; potuit enim hic filius produci ab alio patre: debet ergo præter illas entitates esse generatio, quæ sit ratio fundandi paternitatem. Sic esse potest entitas Petri, & entitas loci sine præsentia locali, præter quas exigitur aliqua mutatio in re locata.

Obiicitur tertio, debere dari fundamentum aliquod relationum propinquitatis & distantie; non apparere autem quodnam illud esse possit præter vbi. Deinde prædicamentum *vbi*, esse aliquod verum ens reale, quod non potest esse solus locus extrinsecus. Præterea esse hic non esse denominationem extrinsecam; nam ego intrinsecè sum hic, non extrinsecè. Denique omnem actionem habere debere terminum, motum autem localem non posse habere terminum alium præter vbi.

Resp. fundamentum relationum propinquitatis & distantie non esse aliud quàm entitatem ipsam rei locatæ prout effectam mutatione aliqua, vel intrinseca, vel extrinseca, non autem vbi. Deinde prædicamentum *vbi*, esse verum ens reale, sed connotatiuum, quod dicit in recto locum, in obliquo autem rem locatam, vel contrà; ideòque esse hic, non est denominatio solum extrinseca, sed vera connotatio. De termino motus localis dicitur statim.

S. II.

Vtrum detur aliquod vbi fluens distinctum à motu.

Dico secundò, nullum dari vbi fluens distinctum ab entitate motus localis, sed ipsummet motum in ratione fluxus esse vbi fluens. Ita docent Gregorius, Ferrariensis, Caietanus, & plures alij apud Vasquez 1. part. disp. 195. c. 2.

Ratio est, quia si vbi fluens distingueretur à mo-

Atu locali, propterea tantum distingueretur, quia deberet esse terminus motus localis in ratione fluxus, prout actio est: sed vbi fluens distinctum à motu non propterea est necessarium, quia debet esse terminus motus localis: ergo huiusmodi vbi fluens non est necessarium. Probatur minor. Ad hoc vt terminetur verum & reale fieri, sufficit vera & realis entitas, quæ per ipsum fiat: sed præter vbi fluens reperitur vera & realis entitas, quæ fiat per motum, quod probò: nam entitas motus vt sic, est vera & realis entitas: ergo illa debet habere verum & reale fieri: sed illud fieri non est aliud præter istam actionem: ergo hæc actio est verum fieri huius motus. Ne igitur quæras cuius rei fieri sit actio; sufficit enim quod sit fieri huius fluxus, seu motus localis.

BObiicitur primò. Omnis actio realis habet terminum distinctum, qui per ipsam fiat, hoc enim *diffur.* probatum est: motus localis est vera, & realis actio: ergo debet habere aliquem terminum, qui per ipsam fiat; ille autem non est nisi vbi fluens, nihil enim aliud distinguitur à motu, qui realiter actio est.

Prima obiectio.

Resp. nullam quidem esse posse actionem, quæ non habeat aliquem terminum per ipsam productum; sed duo tamen genera sunt actionum, vnum earum, quarum primarius finis est tendere ad terminum; illæ non producant vllum terminum distinctum, sed tantum illum acquirunt. Alterum genus earum est actionum, quarum finis primarius est producere aliquid; illæ producant terminum distinctum, vt probatum est nuper: motus localis pertinet ad primum genus actionum, non ad secundum.

Obiicitur secundò. Si daretur motus localis in vacuo, deberet esse aliquis eius terminus; ille non esset locus extrinsecus: ergo esset vbi.

Secunda obiectio.

Resp. motum localem, qui fieret in vacuo, habere terminum intrinsecum, non quidem à se distinctum realiter, sed sola ratione: non haberet autem alium terminum, & tamen diceretur motus localis, quia quantum est ex se, aptus esset acquirere locum.

DEx quibus colliges primò, nihil esse posse in loco per realem vnionem cum ipso loco, quo modo ait Vasquez, Angelos esse præsentés loco, quia scilicet producant in se ipsis vbi, quod vnit illos cum loco, à quo sic dependet, vt nullum Angelus possit habere vbi, nisi per illud vnatur corpori, quod si poneretur supra cælum, ibi careret omni vbi. Ex quo etiam sequitur, quod si Angelus sit in naui, quæ currat, ipse tamen non mouebitur. Quæ omnia reiecta sunt in tractatu de Angelis.

Vnio Angeli cum loco.

EColliges secundò, falsum etiam esse, quòd aliquid esse possit in loco per propriam operationem, quod de Angelis asserunt Thomistæ: sed ostenditur in tractatu de Angelis, non esse probabile, quia prius est rem esse indistantem à loco, quàm in eo operari, sicut prius est rem esse in tempore, quàm operari in tempore: sed neque apparet, quid Angelus existens in cælo empyreo possit in eo operari.

Per operationem suam nihil est in loco.

SECTIO IV.

Quanam res, & quibus modis sint in loco.

Dixi, quid sit esse vbiatum, & præsens loco, nunc de modis quibus res est præsens locum breuiter dici possunt. Primò quot modis res sint in loco: secundò vtrum quidquid existit, sit

T 4 etiam

Affectio negatiua.

Probatio.